

24.11.2023

Finnpilot Pilotage Oy:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi alusliikennepalvelulain, alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta (84/2023 vp)

Luotsausyhtiö Finnpiilot Pilotage Oy kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi alusliikennepalvelulain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Luotsausyhtiö pitää ehdotettuja muutoksia pääsääntöisesti hyvinä. Luotsausyhtiön pitää alusliikennepalvelulakiin ehdotettuja muutoksia tärkeinä ja näkee niiden tukevan myös uuden luotsauslain (561/2023) tavoitteita.

Ehdotetun alusliikennepalvelulain 7 §:n mukaan VTS-palveluntarjoaja järjestee alusliikennettä VTS-alueella. Ehdotuksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi toimivaltaisena viranomaisena määrätä VTS-alueelle pysyviä liikennejärjestelyitä vaaratilanteiden ja ruuhkien estämiseksi. Luotsausyhtiö esittää pykälään lisättäväksi VTS-palveluntarjoajalle oikeutta tilapäisten liikennejärjestelyjen tekemiseen kiireellisissä tilanteissa, joissa järjestelyt olisivat välttämättömiä alusliikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi. Tilapäisten liikennejärjestelyjen merkitys on korostunut muun muassa LNG-kuljetusten yleistymisen myötä ja keinovalikoimaan olisi hyvä saada väyläosuuden sulkemisen lisäksi esimerkiksi dynaamisesti alusta seuraava kohtaamiskieltoalue.

Lain 22 h § Ilmoitus aluksen poikkeavasta väyläkäytöstä velvoittaa aluksen päällikön tai tämän asiamiehen antamaan asianomaiselle VTS-keskukselle ilmoituksen, joka sisältää tiedot aluksen syväyksestä ja suunnitellusta reitistä, mikäli aluksen syväys ylittää väylän mitoitussyväyksen tai alus käyttää väylää muuten tavalla, jolloin väylätilan riittävyttä ei voida varmistaa väylän mitoitussyväyksen perusteella. Luotsausyhtiö kiittää lainlaatijoita tästä turvallisuutta lisäävästä vaatimuksesta. Muun muassa vedenkorkeuden ilmoittamisen muutos N2000-järjestelmään ja Venäjän hyökkäyssotaa seurannut aluskoon kasvu joillakin suomalaisilla väylillä kasvattavat riskiä liian suurista syväyksistä. Luotsausyhtiö tukee alusliikennepalvelua tarvittavien tietojen saamisessa ja pyrkii varmistamaan, että myös yhtiön saamat, 22 h §:ssä vaaditut tiedot ovat alusliikennepalvelun käytössä.

24.11.2023

Luotsauslain (561/2023) 13 § mukaan luotsausyhtiön tulee sisällyttää toimintakäsikirjaansa luotsauksia koskeva tiedonvaihto ja yhteistoiminta VTS-palveluntarjoajan kanssa. Ehdotus alusliikennepalvelulaiksi ei kuitenkaan sisällä alusliikennepalvelulle velvoitetta määrittellä luotsauslain 13 § kohdan 4) mukaista yhteistoimintaa tai tiedonvaihtoa alusliikennepalvelun toimintakäsikirjaan, eikä velvoita alusliikennepalvelua kuvaamaan oman toimintakäsikirjan oleellisia kohtia luotsausyhtiölle. Luotsausyhtiön toimintakäsikirja on julkinen dokumentti, kun taas alusliikennepalvelun toimintakäsikirja on luotsausyhtiön käsityksen mukaan luottamuksellinen. Luotsausyhtiö esittää, että toimintakäsikirjojen tulisi tarpeellisin osin olla julkisia.

Lain 29 §:n kohdan 1) mukaan Tulli voi määrätä liikennevirhemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo perustamispäätöstä. Laki ei kuitenkaan määrittele ketkä virhemaksun kohteeksi voisivat joutua eikä perustamispäätös ole julkisesti saatavilla. Vertailuna todettakoon, että uudessa luotsauslaissa (561/2023) sanktion määrittäminen ennakoilmoituksen laiminlyönnistä ei ollut mahdollista kuin niille, jotka on nimenomaisesti mainittu ko. lakipykälässä. Luotsausyhtiö toivoo, että alusliikennepalvelun perustamispäätös on julkinen ja helposti saatavilla kaikille tahoille, jotka voivat sen rikkomisesta saada liikennevirhemaksun.

Luotsauslain (561/2023) 64 § mukaan VTS-palveluntarjoaja on luotsauslain noudattamista valvova taho, sillä pykälän mukaan VTS-palveluntarjoajan on ilmoitettava välittömästi Liikenne- ja viestintävirastolle havaitsemistaan poikkeamista, jotka koskevat luotsinkäyttövelvollisuuden noudattamista, luotsin lupakirjan tai PEC-lupakirjan sekä luotsauspalvelujen tarjoamista. Luotsausyhtiön on myös ilmoitettava VTS-palveluntarjoajalle poikkeamista tai häiriöistä luotsaustoiminnassa. Nykyisen ilmoitusten ja luotsauksiin liittyvän tietojenvaihdon lisäksi VTS-palveluntarjoajan ja luotsausyhtiön tulisi avoimesti raportoida toisilleen mahdollisista toisen toiminnasta tekemistään poikkeamista. Tällä tavoin voidaan varmistaa parhaalla mahdollisella tavalla alusturvallisuuden paraneminen suomalaisilla VTS-väylillä ja kaikilla luotsattavilla väylillä.

Sanna Sonninen, luotsausjohtaja, Finnpiilot Pilotage Oy